

Lilleskolerne – skolerne og sammenslutningen

Velkommen

til den del af beretningen, som I skal tage stilling til!

- 5
- Søgningen til lilleskolerne er god. Skolerne bliver større. Flere elever giver større volumen og mere økonomi – det er rart, for det gør skolen mere robust og giver større råderum til nye initiativer. Men det giver ikke i sig selv en stærkere skole.
- 10
- At gøre skolen stærkere handler om medarbejderne og ledelsen. Skolernes ledelse er blevet tydeligere og skolernes ledelser er blevet meget mere optaget af at kvalificere sig netop som ledelse. Det gælder i hvert fald skolelederne, men bestyrelserne er også ved at komme med. Og det er meget vigtigt – ikke blot for at få større personlig glæde af bestyrelsesarbejdet; men i høj grad også for skolens skyld.
- 15
- ”Medarbejderne er gullet i skolen”**
– det har I hørt mig sige mange gange før. Mon ikke alle skoler har forstået, at nøglen til den gode skole ligger i at have de dygtigste lærere, der mestrer såvel fagligheden som hele skolens ”opdragsrum”?
- 20
- Jeg har et klart indtryk af, at skolerne er bevidste om, at de gode medarbejdere ikke kommer af sig selv. Skolernes vækst giver bedre mulighed for at prioritere personalepolitikken med dens mange ingredienser: Uddannelse, kompetenceudvikling, arbejdsmiljø, lønpolitik, rum for personlige og faglige udviklingsmuligheder. Med andre ord alt det der skal til for at arbejdet giver mening og skaber glæde, trivsel og udvikling.
- 25
- Når det går godt for medlemsskolerne går det også godt for sammenslutningen – javel, det kan være rigtigt nok. Men det vi skal måle os selv på er, om sammenslutningens virke er til gavn for skolerne? Det spørgsmål skal medlemmerne selvfølgelig besvare, men jeg tør godt sige, at vi som skoleforening kan være vores indsats bekendt – jeg mener, at vi kan være tilfredse!
- 30
- Der foregår mange ting i Lilleskolerne. I den skriftlige beretning har vi omtalt sammenslutningens aktiviteter; så kan man se hvad kontingentet bliver brugt til. Og vi får et godt grundlag for at drøfte, hvad der er mest behov for fremover.
- Lad mig nævne et par ting:
- 35
- Lilleskolefestivalen**
– denne fantastiske musik- og teaterfestival, der efterhånden samler omkring 1400 deltagere – udvikler sig hele tiden. Værtsskabet ligger stadig hos én skole – en kæmpe opgave, som værtsskolen kan samle sig om i et unikt fællesskab.
- 40
- Festivalen er vigtig – den betyder utroligt meget for elever og lærere. Derfor er det glædeligt at ansvaret for, at festivalen bliver til noget hvert år, er ved at blive sat lidt mere i system.
- 45
- Værtsskolerne mødes og udveksler erfaringer og indgår aftaler – bl.a. om driften af festivalens hjemmeside. Humlebæk Lille Skole, der var vært i 2008, har gjort et stort stykke arbejde for at ”manualerne” nu ligger på nettet og løbende kan opdateres. Sammenslutningen har engageret sig som tovholder for hjemmesiden og de årlige møder for værtsskolerne.
- ”Lilleskolen”**
er muligvis udkommet for sidste gang. I 2008 blev der udsendt et flot temanummer om Lilleskolefestivalen.
- 50
- Formålet med sådan et temanummer er selvfølgelig at fortælle om festivalen og dermed dokumentere hvad festivalen går ud på og betyder for elev, lærere og forældre.

Men der er et andet formål, som vi synes er mere interessant. Nemlig at bidrage til diskussionerne blandt forældre og lærere på skolerne om hvad skolen går ud på.

55

Imidlertid er det vores vurdering i bestyrelsen, at en publikation som "Lilleskolen" alt for let drukner i den store mængde information, der hele tiden vælter ind over forældre, lærere og ledelser. Spørgsmålet er om det bliver læst og brugt?

60

Selvfølgelig er det rart at have et flot skrift, som man ved festlige lejligheder kan trække frem og sige "se hvad vi kan".

Men det er altså ikke nok til at retfærdiggøre de store udgifter, der er forbundet med at udgive en publikation af denne kvalitet som vi gerne vil have. Sådant et temanummer trykt i ca. 2000 eksemplarer koster immervæk over 100.000 kr. at producere. Så bestyrelsen har besluttet at indstille udgivelsen.

65

Mentorordningen,

som blev startet op i 2007 er efterspurgt. Når vi kontakter nyansatte skoleledere og viceskoleledere med tilbuddet om at få en mentor, siger næsten alle ja-tak. I de fleste tilfælde gennemføres mentorforløbene også til stor glæde for såvel mentee som mentor.

70

Mentorordningen er en hjælp til den nyansatte leder til at komme i gang. Derudover er ordningen et signal om, at man som skoleleder ikke skal blive hjemme på skolen i sin egen "osteklokke". Det er meget vigtigt, at skolelederne forstår, at en del af arbejdstiden skal bruges udenfor skolen til møder, på kurser og i netværk. Det håber vi bestyrelserne rundt om på skolerne bakker op.

75

Måske er tiden kommet til at spørge om bestyrelserne – især bestyrelsesformændene – kunne have gavn af en tilsvarende støtte – kunne man forestille sig, at mere erfarne bestyrelsesformænd ville stille sig til rådighed for et eller to møder med nyvalgte bestyrelsesformænd?

80

Kurser og møder

er en rigtig god mulighed for at skabe kontakter og danne netværk. Hovedformålet er selvfølgelig at give ny viden og inspiration – men erfaringsudvekslingen og netværksplejen må ikke undervurderes.

85

Regionsmøderne for bestyrelsesmedlemmer – lederne er også meget velkomne – blev genoptaget i 2007 efter flere års pause. I efteråret 2008 var temaet for regionsmøderne "det gode bestyrelsesmøde". Et spændende emne – dejlige møder med engagerede deltagere.

90

Vi vil fortsætte med regionsmøderne, som et tilbud om at mødes med andre bestyrelsesmedlemmer og diskutere emner, der brænder på i bestyrelsesarbejdet. For os i sammenslutningens bestyrelse giver regionsmøderne også meget værdifulde input til arbejdet – de er en del dialogen med jer i skolernes ledelse og bestyrelse.

Sekretærkursen

i Vejle har i flere år været arrangeret af en gruppe sekretærer som et "privat" kursus. I 2008 engagerede Lilleskolerne sig i sekretærkursen. S sammenslutningen bistår med planlægningen og varetager administrationen.

95

Næste kursus afholdes i april måned. Vi synes, at kursets faglige indhold er af god kvalitet og vi kan se, at tilslutningen til kurset er øget. Derfor vil vi forsætte vores engagement i sekretærkursen.

100

Et kursus om intern og ekstern kommunikation

blev lanceret i efteråret 2008. Hvordan kan man blive bedre til at håndtere såvel succes historier som kriser i en kommunikationssammenhæng?

105

Mange sagde, at kurset var en god ide; men desværre kom der ikke nok tilmeldinger. Det er lidt ærgerligt, for det er et vigtigt emne. Derfor overvejer vi at genopslå kurset i det kommende skoleår.

Information

er afgørende for at møde udfordringerne og bruge mulighederne. Derfor anvender sammenslutningen mange kræfter på hjemmesiden og nyhedsbreve til skolens daglige ledelse, administration og bestyrelsesmedlemmer.

110

Det er nu lidt over 1½ år siden vi satte nyhedsbrevene i system med faste udgivelsestidspunkter: Skoleposten udsendes hver tirsdag til skolernes ledelse og administration. Bestyrelsesposten udsendes den første tirsdag i måneden til skolernes bestyrelsesmedlemmer. For nogle få uger siden gik vores nye hjemmeside i luften – her er målet også at hjælpe skolerne med viden og værktøjer til administration og ledelse.

115

Men virker det efter hensigten? Har vi valgt de rigtige emner ud? Tager vi for meget med? Er det for overfladisk eller for grundigt? Hvordan kan vi gøre det bedre?

120

For at blive klogere på de spørgsmål lytter vi hele tiden opmærksomt efter, hvad I signalerer fra bestyrelser, skoleledelser og administration. Vi overvejer, at supplere denne daglige opmærksomhed med nogle målrettede interview med et antal brugere.

125

Først og fremmest vil vi gerne finde ud af om skolerne føler sig overinformeret – skal vi skrue lidt ned for blusset? Dernæst vil vi gerne have et bredere indtryk af om emnevalg og omfanget af orienteringerne er passende?

Skolepolitik

130

Specialundervisningen og tilskudsordningen

til specialundervisning har været fast punkt på den skolepolitiske dagsorden i mange år. Således også i 2008.

135

Der er fortsat et stort og vedholdende pres på området – såvel i de frie skoler som i folkeskolen. Udgifterne vokser – og tvivlen nager om, hvor meget indsatsen nytter. I går blev resultaterne af den første store effektundersøgelse af specialundervisning i Danmark præsenteret på DPU. Der er tale om et stort forskningsprojekt, der har løbet over flere år og har kostet over 10 mio. kr. at gennemføre. Det bliver spændende at se om forskningsresultaterne peger på nye veje.

140

På skolerne var 2008 præget af kaotiske forhold i forbindelse med bevillingen af tilskud for skoleåret 2008-09. Den sag er velkendt. Lad os håbe, at vi undgår gentagelser.

145

For at få direkte indflydelse på administrationen af de knap 200 mio. kroner, der afsnøres til specialundervisning foreslog vi sammen med de andre skoleforeninger i FGF, at administrationen af specialundervisningstilskuddet blev flyttet fra SU-styrelsen til Fordelingssekretariatet.

150

Med indflydelsen følger naturligvis også et stort ansvar – men vi vurderer, at det er i skolernes interesse at sektoren selv overtager ansvaret for administrationen og fordelingen af midlerne. Imidlertid blev det ikke til noget i første omgang.

Undervisningsministeriet er som udgangspunkt positiv overfor en flytning – men ministeriet afviste at gå videre med anmodningen, fordi der ikke var enighed mellem Dansk Friskoleforening og FGF om alle spørgsmål.

155

Den sag har vi lært meget af: Hvis vi som sektor vil opnå noget, så forudsætter det, at alle 7 skoleforeninger arbejder sammen, bøjer synspunkterne mod hinanden og bliver enige.

Foran os ligger to store udfordringer.

160 For det første må vi se i øjnene, at bevillingssystemet skranter. Det gælder både hvad angår kriterierne for tildeling og med hensyn til de takster og fordelingsnøgler der anvendes. Systemet er ikke tilfredsstillende for skolerne – og systemet matcher formentlig heller ikke de problemer, der skal løses for eleverne. Den hidtidige tænkning om specialundervisning, de fremtidige udfordringer og bevillingssystemet er tre størrelser, der ikke rigtigt passer sammen.

165 For det andet er en ændring af folkeskoleloven på vej gennem folketinget. Lovændringen medfører, at skolelederen kan iværksætte specialundervisning, når forældrene er enige med skolen herom – uden en forudgående visitation gennem PPR. Det forslag har givet anledning til rigtigt mange spørgsmål i Folketinget til Undervisningsministeren.

170 Hvis forslaget vedtages, vil den samme ordning formentlig komme til at gælde på de frie grundskoler. Vi skal nok klare opgaven med at tale med forældrene og vurdere, om der er behov for specialundervisning. Det store spørgsmål er imidlertid, hvordan vi klarer det pres, der bliver lagt på ressourcerne – hvor skal pengene komme fra?

175 En af de helt store udfordringer på specialundervisningsområdet er, at der lægges et stadigt hårdere pres på skolernes ledelse: Forældre har forventninger og legitime ønsker. Lærerne har forventninger til rimelige vilkår i forhold til opgaven. Politikerne og lovgiver siger, at det er skolernes ansvar at opfylde elevens lovbestemte krav om specialundervisningen.

180 Men opgaven skal klares uden ekstra midler og indenfor lovgivningsmæssige rammer som næppe er fleksible nok. Den politiske realitet er, at lovgiver og bevillingsgiver har sendt opgaven/aben videre til skolerne.

Tilsynet

185 med undervisningen på de frie grundskoler har været et stort emne igennem nogle år. Vi har haft emnet med i beretningen et par år – og det er med i årets skriftlige beretning. Der er nu fremlagt lovforslag om en ny tilsynsordning og dermed er forslaget for længst udenfor vores indflydelse.

190 Skoleforeningens væsentligste mulighed for indflydelse ligger jo i den forberedende fase – i udvalgsarbejdet og i forberedelsen af udvalgsarbejdet.

195 Næste store udfordring for os bliver, at skoleforeningerne skal arbejde sammen om den nye selvevaluering og om den nye certificeringsordning. Lovforslaget tildeler skolernes foreninger to opgaver, som de skal løse i fællesskab – nemlig at opstille evalueringsmodeller og tage hånd om uddannelsen af de tilsynsførende.

Vi har ofte sagt, at et troværdigt tilsyn er det bedste værn om skole- og undervisningsfriheden. Og vi har tilmed sagt, at tilsynet i videst muligt omfang skal være forankret i forældrekræden – fordi det er afgørende for at vi kan tale om en fri skole i modsætning til fx en statsskole.

200 Populært sagt har vi måttet æde den stramning, der ligger i certificeringsordningen for at fastholde det forældre nære tilsyn. Til gengæld har vi sikret troværdighed og politisk tillid til tilsynet.

Nu gælder det om at levere varen: Certificerede tilsynsførende og evalueringsmodeller for at fastholde tilsynets forankring i forældrekræden og dermed værne om skole- og undervisningsfriheden.

205

Elevtalssagen

er en meget, meget alvorlig sag. En skole i Vestjylland blev i november måned lukket, fordi der ikke var elever på alle klassetrin. Vi var i chok.

- 210 Selvfølgelig vidste vi godt, at en skole skal tilbyde undervisning for 1.-7. klassetrin. Men det kom fuldstændig bag på os, at undervisningsministeriet pludselig fortolkede den mere end 38 år gamle lovbestemmelse som et krav om, at der skal være elever på samtlige 7 klassetrin.
- I denne forsamling er det selvfølgelig unødvendigt at udbrede sig om, hvor dybt problematisk fortolkningen er! Vi var rede til at gå på barrikaderne og deltage økonomisk i en retssag mod staten – men skolen ønskede ikke at anlægge sagen – derfor fik vi ikke afprøvet retstilstanden.
- 215
- Jeg vil godt illustrere, hvordan kampen for skolefrihed hele tiden foregår ved at fokusere på en tilsyneladende helt uskyldig udtalelse fra undervisningsminister Bertel Haarder.
- 220
- I samrådet i Folketingets Uddannelsesudvalg om skolelukningen i Vestjylland, talte Bertel Haarder om, at der næppe kunne være det fornødne ”skolemiljø”, hvis der var for få elever på nogle klassetrin. Bemærk ordet ”skolemiljø” – hvad er det nu for noget?
- 225
- Det er selvfølgelig i orden, at folketetinget stiller objektive krav til, hvor mange elever der skal være på hele skolen for at få tilskud.
- Men hvis folketetinget også vil til at lovgive om ”skolemiljøet” som en direkte afledt funktion af elevernes fordeling på klassetrin, så er vi ærlig talt langt ude – og vi er betænkeligt langt inde i en centralistisk tankegang om statskontrol med selv den mindste ting.
- 230
- En tankegang hvor politikere gør sig klogere end lærere, forskere og andre fagfolk – for ikke at tale om forældre. Det fejer alle de mennesker til side, som har til opgave at få skolen til at fungere og levere undervisning i topklasse. Det er ødelæggende! Og en trussel mod de frie grundskoler – helt konkret kan skoler blive lukket.
- 235
- Heldigvis arbejder alle 7 skoleforeninger sammen om at finde en løsning.
- 2008 var overenskomst år**
- 240 - det blev dyrt. Der er vel ikke så meget mere at sige om den sag. Og dog.
- Arbejdstidsreglerne var i spil op til overenskomstforhandlingen – som bekendt gled de hurtigt ud af forhandlingerne på vores område. Men i folkeskolen gik det anderledes. På de kommunale område skal man i gang med at implementere nye arbejdstidsregler. Det vil smitte af på os – næste gang i 2011.
- 245
- Overenskomstaftalerne blev alligevel startskud for at se nærmere på arbejdstidsbestemmelser på lilleskolerne. På et ledermøde i maj måned orienterede FGF’s formand Per Kristensen og FSL’s formand Arne Pedersen om overenskomstfornyelsen.
- 250
- Arne Pedersen opfordrede til, at skolerne bruger den paragraf, der giver mulighed for at fravige alle de andre regler i arbejdstidsprotokollatet. Den opfordring tog vi imod. Henover vinteren har 4-5 skoler været i gang med et forsøg, der skal give skolerne ”alternative” arbejdstidsaftaler i det kommende skoleår.
- Det er ikke nogen nem opgave – når det kommer til arbejdstid, løn og den slags, så betyder tryghed og sikkerhed for om det nu også er i orden utroligt meget. Derfor ”køber” man – ledere såvel som lærere – meget let de modeller, andre lægger frem.
- 255
- Og her må vi sige, at FSL er meget dygtige – de har med deres grundigt gennearbejdede forslag om professionsaftaler præget dagsordenen – fuldstændig på samme måde som vi har set på lønområdet, hvor skolerne i den grad har savnet et statistikværktøj til at matche det tillidsrepræsentanternes møder op med.
- 260

Samarbejdsrelationer

- 265 Samarbejdet mellem skoleforeningen har fyldt utroligt meget i 2008. Frie Grundskolers Fællesråd – FGF – har været omdrejningspunktet for samarbejdet siden 1980'erne. Samarbejdet har løst mange opgaver og har mødt mange udfordringer.
- 270 FGF-samarbejdet har også været diskuteret – både i vores forening og i andre foreninger. I et samarbejde er der selvfølgelig forskellige forventninger og forskellige motiver til at deltage. Sådan er det også med FGF – i dag kan vi konstatere at forventninger, motiver og den konkrete samarbejdsmodel/-struktur i FGF ikke længere passer sammen.
- 275 I beretningen til Repræsentantskabsmødet sidste år diskuterede vi også FGF. Vi stillede spørgsmålet om medlemmerne kunne ”forestille sig at *Lilleskolerne* i en periode gik solo?” (altså at vi trådte ud af FGF) ... ”...med det klare mål, at medvirke til at etablere en nyt skoleforeningssamarbejde omfattende alle frie grundskoler?”
- 280 Vi var ikke så langt, at en udmeldelse var på vej. Men vi forsøgte at hejse en advarselslampe – for vi var dybt bekymrede og frygtede, at vi meget vel kunne komme i den situation, at vi skulle tage stilling til en udmeldelse, hvis der ikke snart skete noget.
- 285 Der skete noget – noget totalt uforudset! Som bekendt meldte Danmarks Privatskoleforening sig ud af FGF med virkning 31. december 2009. Umiddelbart i forlængelse heraf tilkendegav Foreningen af Private Gymnasier, at de ikke så noget formål med at blive i FGF når hovedparten af eleverne og økonomien forsvandt som følge af DP's udtræden.
- 290 I efteråret 2008 deltog Lilleskolerne i en møderække sammen med DSSV, Det tyske mindretals skoler, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Katolske Skoler og Fællesrådets formand. Møderækken havde til formål at undersøge mulighederne for at videreføre et samarbejde i en ny ”fællesråds-konstruktion”.
- 295 I november blev konklusionen på møderækken, at der ikke var fundet et grundlag at samles om for et videre samarbejde. Der var dog enighed om at give foreningerne mere tid til at overveje situationen – derfor blev det besluttet at udsætte fristen for udmeldelse af FGF fra 31. december 2008 til 31. marts 2009.
- 300 Efter jul blev der i en kort periode skabt usikkerhed om, hvordan denne konklusion skulle forstås. Da fristen for udmeldelse var udskudt – og kun DP havde meldt sig ud – var der formelt set ikke nogen endelig afklaring på, om der var et FGF fremover og hvem der i givet fald var medlemmer.
- 305 I februar måned fremsatte De Private Gymnasier, Danmarks Privatskoleforening og Foreningen af Katolske Skoler forslag om at nedlægge FGF til endeligt ophør 1. juli 2010. Forslaget blev ikke vedtaget. Lilleskolerne undlod at stemme.
- 310 Det blev klart for os i Lilleskolernes bestyrelse, at det var en forudsætning for at komme videre i dialogen om fremtiden, at FGF's fremtid blev afklaret. Derfor tilkendegav Lilleskolerne i begyndelsen af marts måned, at vi kunne stemme for en nedlæggelse – faktisk mener vi, at det allerede lå i konklusionen på efterårets møderække.
- 310 Kort efter tilkendegave Foreningen af Kristne Friskoler på deres generalforsamling den 7. marts, at de ikke så nogen fremtid for FGF og de understregede, at Foreningen af Kristne Friskoler er selvstændig og ikke er i alliance med nogen – det fremgik, at det tyske mindretals skoler delte denne opfattelse.

315 Det førte til, at FGF på sit møde for 1½ uge siden, onsdag den 18. marts, besluttede at bringe Frie Grundskolers Fællesråds virksomhed til ophør pr. 1. august 2009. Der er nedsat et udvalg, som inden 1. maj skal komme med forslag til, hvordan afviklingen skal foregå.

320 Træet er rystet – det har været en hård proces. Ikke mindst for medarbejderne i FGF's sekretariat og for FGF's formand, Per Kristensen, har det været en belastende tid. Vi håber, at alle kommer videre på en god måde - to af medarbejderne, Christian Steffensen og Jens Vadet Poulsen, har allerede fået nyt job.

Hvad sker der så, når FGF forsvinder? Nu er vi i ukendt land – vi har altid haft Fællesrådet – det har vi ikke mere. Hvad har vi så?

325 Vi har selvfølgelig os selv – vi har en velfungerende forening og et velfungerende sekretariat. Vi har et klart formål i vores vedtægter – vi skal varetage skolernes interesser. Her skal vi arbejde sammen – først og fremmest med de 6 andre foreninger for frie grundskoler – men også meget gerne med andre. Udgangspunktet er godt – vi har en rigtig god tone i samtaler og samarbejde med de andre skoleforeninger.

330 Vi går nu ind i en periode, som jeg vil kalde "foreningernes landskab" forstået på den måde, at der vil være 7 selvstændige skoleforeninger, som skal i gang med at etablere nye samarbejdsformer og finde ud af, hvad man vil samarbejde om og hvordan man vil gøre det.

335 Fra Lilleskolernes side håber vi, at der meget snart bliver skabt et rum, hvor den nødvendige dialog mellem foreningerne kan finde sted. Vi har kaldt det "De frie skolers Forum". Første skridt må være samtalen – hvilke samarbejdsformer samtalen så kan føre til, må tiden vise.

Vi er ikke nervøse for om det lykkes – det er jo en bunden opgave som skal løses. Det kan godt være, at vi ikke lykkes med alt fra dag et - vi må være tålmodige og give tid til samtale og diskussion.

340 Vi har en historisk chance for at få større styrke i det skolepolitiske arbejde overfor Christiansborg og Slots-
holmen.

345 Skræks scenariet er jo, at alle 7 skoleforeninger hver især går til møder, skriver høringssvar og søger indflydelse. Det ville være en katastrofe – foreningerne vil blive spillet ud mod hinanden og indflydelsen vil være fuldstændig væk. Jeg håber, at det lykkes at stå sammen og tale med størst mulig styrke til gavn for de frie skoler.

350 Det ville heller ikke være så ringe, hvis det gode samarbejde mellem foreningernes sekretariater får ny energi til glæde for medlemsskolerne.

Lilleskolerne ønsker at undgå fastlåste blokdannelser – vi ønsker at understøtte mangfoldigheden både i lovgivningen og i det daglige samarbejde – Lilleskolerne er indstillet på at samarbejde med alle om de spørgsmål, der har fælles interesse.

355 Det er ikke sådan, at vi altid kun kan arbejde sammen med Privatskoleforeningen eller med Friskoleforeningen, eller de Kristne Friskoler – sådan er det ikke. Vi kan og skal arbejde sammen med alle – men ikke nødvendigvis med alle om alle ting!

360 Vi ser frem til et åbent samarbejde mellem foreningerne – i nogle spørgsmål står alle 7 foreninger forhåbentlig sammen, mens det i andre spørgsmål vil være naturligt at lave samarbejdsprojekter med færre foreninger. Eksempelvis er kontorfællesskabet i Ny Kongensgade, hvor sekretariatet har til huse, et samarbejde mellem 3 foreninger – mens samarbejdet om elevtalssagen fortsat skal være et samarbejde mellem alle foreninger.

365 **Fremtidige udfordringer**

Lad mig pege på 4 udfordringer for foreningen og 4 udfordringer for skolerne.

Indadtil

370 - som sammenslutning – står Lilleskolerne overfor to udfordringer. Lige om lidt skal vi have et generationskifte – jeg stopper som formand – og Søren Hansen kandiderer til at tage over.

375 Det er ikke kun på grund af aldersforskellen, at jeg bruger begrebet ”generationsskifte”. Det er altid interessant for en forening eller skole, når stifterkredsen går fra borde og næste generation tager over. Jeg har været med lige fra denne forenings start til det den er nu. Jeg har altid været inde i foreningen. Nu går andre ind ude fra og tager fat. Det er spændende.

380 Næste udfordring står sammenslutningen midt i: Nye tider har meldt deres ankomst – sammenslutningen skal se mulighederne, være klar til nye opgaver: Der er nye tider i samarbejdet mellem skoleforeningerne – og helt personligt tror jeg også, at der er nye tider på vej for skolerne og nye skolepolitiske dagsordner venter om hjørnet, et paradigmeskifte i styringsfilosofierne er også undervejs – tror jeg.

Udadtil

385 vil jeg pege på to udfordringer: For det første må der skabes et forum for samtale mellem de 7 skoleforeninger. Men samtalen kan ikke stå alene – derfor må vi gå fordomsfrit ind i udviklingen af et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde med andre skoleforeninger om politiske emner og praktiske opgaver.

Skolerne

har – sådan som jeg ser det – fire særlige udfordringer:

- 390
- Samfundsudviklingen – ikke mindst økonomien – kan hurtigt stille uventede og krasse udfordringer. Vi kan blive udfordret på vores fantasi, fleksibilitet og omstillingsevne.
- 395
- Egenarten – skolekulturen – kommer tilbage i centrum tillige med øget fokus på læring og forhåbentlig mindre fokusering på resultatmålinger. Her skal vi huske, at skolekulturen og værdigrundlaget er det vi har at stå på – det er det der skal bære igennem.
- 400
- Kommunikation – internt såvel som eksternt – får stigende betydning. Evnen til åbenhed og dialog om snart sagt alle temaer er vigtig – fremover skal vi i langt højere grad indstille os på at blive kigget over skulderen og i kortene, undervejs i beslutningsprocesserne og i de overvejelser vi går os om skolens handlinger og muligheder. Det stiller store krav til ledelse og medarbejdere.
- 405
- De fælles arenaer mellem ledelse og medarbejde får nye betydninger og spilleregler. Et fællestræk ved alle undersøgelser om skolekvalitet og resultater af undervisningen er, at der er to faktorer som altid har afgørende betydning: Lærerne og ledelsen. Disse to faktorer er simpelthen det udslagsgivende for hvordan skolen er. Medarbejderne er gesandterne for skolen og skal kunne agere på egen hånd. Den helt store udfordring er, at synliggøre de nye muligheder på fælles ledelse-medarbejder arena.

410 **TAK**

til jer alle sammen for et spændende år: Fra skolerne, bestyrelsen, sekretariatet, skoleforeningerne, de faglige organisationer, Fordelingssekretariatet og ministerierne.

415

Bestyrelsen
v. Torben Berg